

Connecting People's Capacities

Treća misija (16. – 27. novembar 2009)

„Pristupi savjetovanja i učešća u šumarstvu“

Izvještaj

Jurij Beguš

Podgorica i Bled, 15. 1. 2010

1	UVOD	3
1.1	SKRAĆENICE.....	3
1.2	AKTIVNOSTI TOKOM 3. MISIJE	4
1.3	OPŠTI CILJEVI/ZADACI MISIJE	4
2	ANALIZA PROPRATNIH AKTIVNOSTI NAKON DRUGE MISIJE	5
3	AKTIVNOSTI TREĆE MISIJE.....	7
3.1	IZVOĐENJE RADIONICA ZA SAVJETODAVNE USLUGE U ŠUMARSTVU.....	7
3.1.1	<i>Radionica Kolašin, 18. i 19. novembar 2009</i>	8
3.1.2	<i>Radionica Plav 23. i 24. novembar</i>	10
3.1.3	<i>Radionica Podgorica 25. i 26. novembar</i>	12
3.1.4	<i>Analiza izvođenja TOF</i>	14
3.1.5	<i>Priprema za štampanje brošura</i>	14
4	PLAN RADA ZA IZVOĐENJE SAVJETODAVNIH AKTIVNOSTI I IZGRADNJU KAPACITETA U UPRAVI ZA ŠUME ZA 2010.	15
4.1	PLAN AKTIVNOSTI ZA SAVJETOVANJE.....	15
4.2	PLAN AKTIVNOSTI NA IZGRADNJI KAPACITETA	17
4.3	FINANSIJSKI PLAN SAVJETOVANJA I IZGRADNJE KAPACITETA	17

1 Uvod

Ovaj izvještaj se bavi aktivnostima realizovanim tokom treće misije međunarodnog konsultanta (MK), koja je realizovana u periodu od 16. do 27. novembra, 2009. Misija je bila posvećena aktivnostima predviđenim tokom prve dvije misije MK krajem 2008 i u junu 2009. Opšti cilj misije je bio pružanje, pod okriljem SNV-a, različitih tipova jačanja tehničkih kapaciteta u oblasti savjetodavnih usluga, naročito edukacije i obuke (trenera) u šumarstvu, kako stručnjaka iz Uprave za šume, tako i stručnjaka iz Udruženja vlasnika šuma, kako bi mogli dalje pružati usluge privatnim vlasnicima šuma.

Sve aktivnosti su realizovane u tijesnoj saradnji i pod direktnom supervizijom mr Franca Ferlina, SNV, u saradnji sa timom SNV-a, Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (MPŠiV), Upravom za šume (UŠ) i Udruženjem vlasnika šuma (UVŠ).

MK ovom prilikom želi da zahvali mr Francu Ferlinu, dr Miloslavu Anđeliću, pomoćniku ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i g-dinu Radošu Šućuru – direktoru UŠ, Joveti Terziću, glavnom inženjeru za korišćenje šuma u UŠ, Husniji Šaboviću – šefu područne jedinice Plav, Slobodanu Ščekiću - šefu područne jedinice Kolašin, Miodragu Bakiću – predsjedniku udruženja privatnih vlasnika šuma Crne Gore, Mensuri Nuhodžić - SNV savjetniku za šumarstvo i Zoranu Mijoviću, službeniku SNV-a za logistiku.

1.1 Skraćenice

UVŠ	Udruženje vlasnika šuma
UŠ	Uprava za šume
MK	Međunarodni konsultant
NŠPCG	Nacionalna šumarska politika Crne Gore
NDŠP	Nedrvni šumski proizvodi
CG	Crna Gora
MPŠiV	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
PŠ	Privatna šuma
PVŠ	Privatni vlasnici šuma
PPP	Power Point prezentacija
RD	Radionica
TOT2	Obuka trenera – savjetodavne usluge u šumarstvu
TOF2	Obuka šumara - savjetodavne usluge u šumarstvu
UVŠ CG	Udruženje vlasnika šuma Crne Gore

1.2 Aktivnosti tokom 3. misije

Tokom misije, MK je realizovao sledeće zadatke i aktivnosti:

16. 11. 2009., ponedjeljak	- Dolazak u Podgoricu - Sastanak sa SNV timom
17. 11. 2009., utorak	- Izrada konačnog plana misije
18. 11. 2009., srijeda	- Logističke pripreme za radionice - Putovanje u Kolašin - Sastanak sa Miodragom Bakićem, UVŠ CG - Sastanak sa Slobodanom Ščekićem, direktorom područne jedinice Kolašin
19. 11. 2009., četvrtak	- Logističke pripreme za TOF2 Kolašin - Održavanje TOF2 Kolašin - Sastanak trenerima
20. 11. 2009., petak	- Održavanje TOF2 Kolašin
21. 11. 2009., subota	- Priprema TOF2 Plav - Analiza posla odrađenog nakon prve i druge misije MK
22. 11. 2009., nedjelja	- Putovanje u Plav - Logističke pripreme za TOF2 Plav - Sastanak sa Husnijom Šabovićem direktorom područne jedinice Plav
23. 11. 2009., ponedjeljak	- Održavanje TOF2 Plav
24. 11. 2009., utorak	- Održavanje TOF2 Plav - Putovanje u Podgoricu
25. 11. 2009., srijeda	- Održavanje TOF2 Podgorica
26. 11. 2009., četvrtak	- Održavanje TOF2 Podgorica - Sastanak sa SNV timom
27. 11. 2009., petak	- Analiza misije - Putovanje u Sloveniju

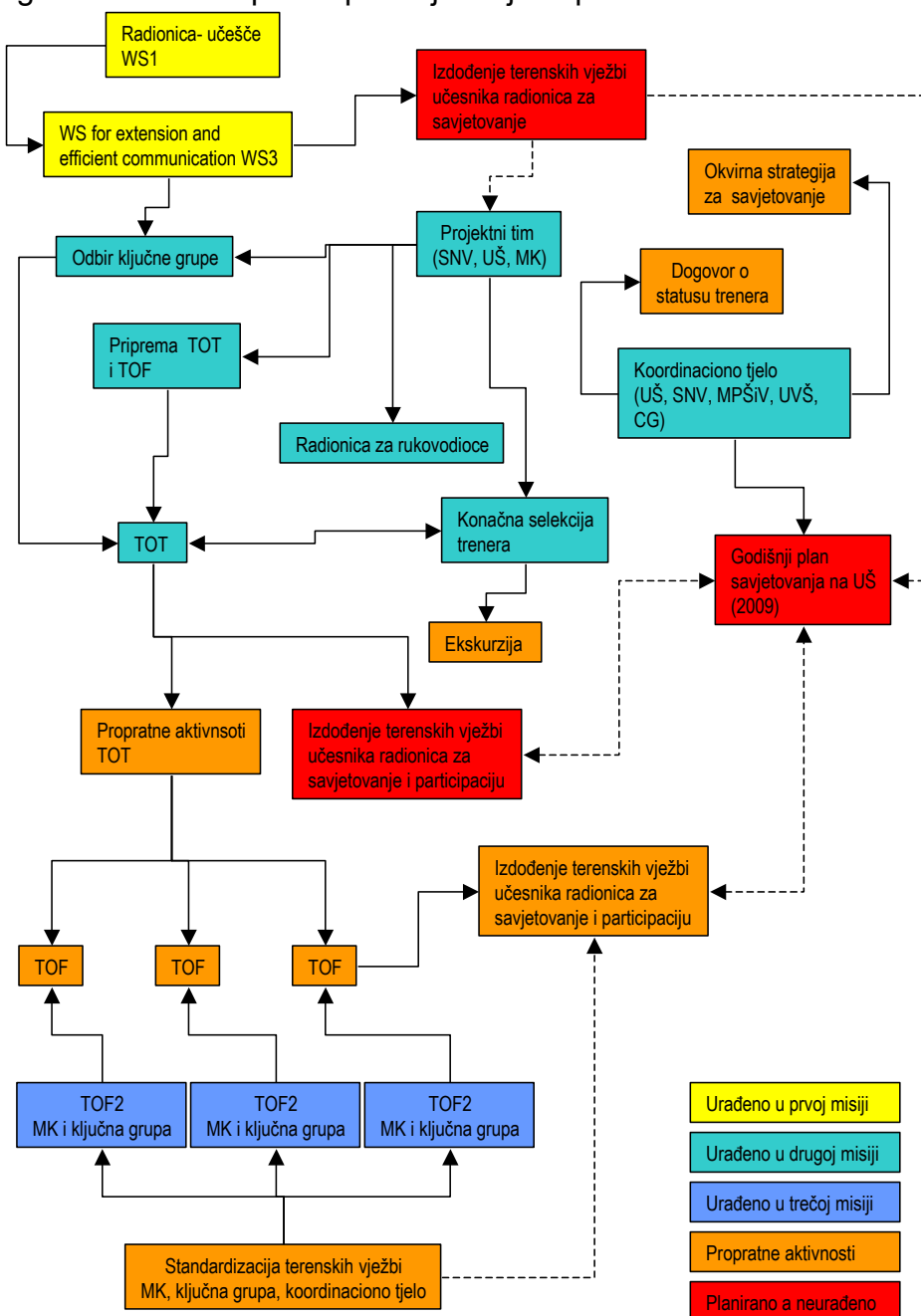
1.3 Opšti ciljevi/zadaci misije

1. Analiza propratnih aktivnosti realizovanih od strane učesnika obuke u šumarstvu nakon druge obuke/misije;
2. Logističke pripreme za misiju i planirane radionice u saradnji sa SNV savjetnikom;
3. izvođenje tri radionice »Šumarsko savjetovanje i komuniciranje« za šumare (TOF2) zajedno sa izvođenjem terenskih vježbi u trajanju od dva do tri dana, svaka na jednoj lokaciji područnih jedinica UŠ, sa sledećim ulogama: prvu radionicu TOF2 izvodi MK, drugu MK u saradnji sa trenerima, treću će izvoditi treneri sami a pod kontrolom MK; sastavni dio TOF su i terenske vježbe;
4. Procjena rezultata misije usklađeno sa okvirom strategije i plana savjetovanja za 2010.

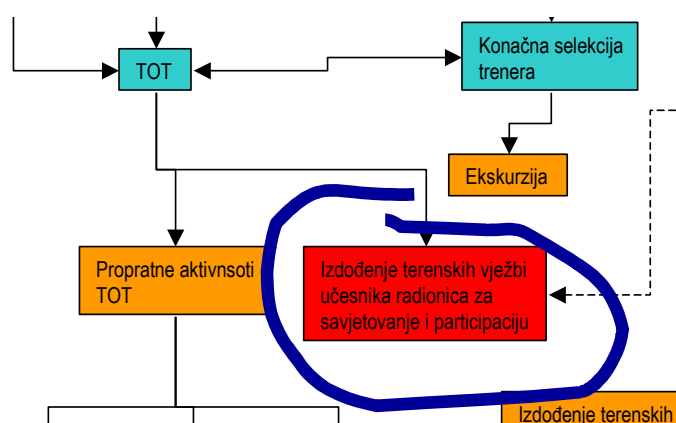
2 Analiza prpratnih aktivnosti nakon druge misije

Analiza pratećih aktivnosti nakon druge misije odnosi se na provjeru planiranih preporuka, koje su bile zapisane u izvještaju te misije, i na provjeru izvođenja praktičkih prikaza/vježbi na terenu, koje bi morali izvoditi učesnici radionica za savjetovanje i koje su kao preporuka bile stavljene u prijedlog plana za savjetodavne usluge, koje bi izvodila UŠ.

Dijagram 1: Grafički prikaz plana jačanja kapaciteta za 2009

Za vrijeme druge misije uspostavljeno je bilo koordinaciono tijelo. U izvještaju te misije je planirano, da se tijelo sastaje i da pripremi plan savjetodavnih usluga za ostatak 2009. i za 2010. godinu (preporuka 5). Koordinaciono tijelo nije se sastajalo i nije pripremilo plan. Takođe nije se vršio monitoring implementacije plana savjetodavnih usluga za 2009. (preporuka 10). U preporuci 7 je istaknuto da treba omogućiti materijalni i finansijski status trenera, koji je neophodan za uspješan nastavak rada, ali i to nije učinjeno. Nažalost i za vrijeme treće misije nije se moglo pronaći mogućnosti i vremena, da bi se koordinaciono tijelo sastalo, naročito nije bilo mogućnosti, da bi došlo do sastanka sa članovima iz UŠ i MPŠiV.

Kao osnova za plan rada u izvještaju bilo je predloženo, da se prijedlog praktičkih vježbi, koje su učesnici radionice za savjetovanje TOF2 (koja je bila izvođena za vrijeme druge misije) obećali, da će obaviti u narednih pola godine, treba da se shvati kao osnova za plan. Nažalost niko nije izvršio taj

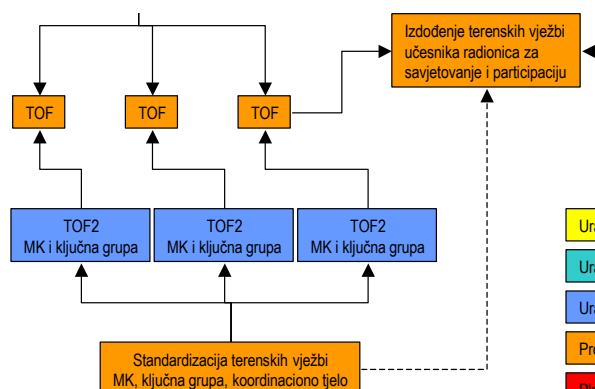
zadatak. Ovo je na neki način razumljivo iz više razloga:

- aktivnosti savjetovanja još uvijek nijesu obuhvaćene redovnim aktivnostima UŠ;
- u UŠ nema sistematizovanog radnog mjesta za privatne šume;
- koordinaciono tijelo nije još proradilo na pravi način.

Za izgradnju kapaciteta u UŠ od izuzetnog je značaja, da je počeo rad na izvođenju radionica (TOF2) u područnim jedinicama (preporuka 11). Iskustva nakon njihovog izvođenja su u dobra. Trebalo bi više raditi na logističkim pripremama i na taj način omogućiti učešće terenskih šumara i privatnih vlasnika šuma. Takođe je bilo na radionicama treće misije obezbijeđeno učešće zaposlenih iz UŠ sa svih nivoa organizacione strukture, koji su naročito kod praktičnog rada pokazali, da imaju puno potencijala. Šteta je, da na radionicama treće misije nije bilo dovoljno trenera, koje su bili izabrani na završetku druge misije. Zbog toga je radionice uglavnom izvodio MK, iako je bilo planirano, da u trećoj misiji više rada obave treneri. Jedino na radionici u Plavu imali smo mogućnost, da i treneri izvode neke od vježbi.

Kod pripreme treće misije uvažavala se preporuka 8, u kojoj je zapisano, da se mora savjetodavni modul kombinovati sa praktičnim radom, praktičnim vježbama. Kod rada na terenu potvrdila su se predviđanja MK da ima i kod terenskih šumara a i kod članova UVŠ izuzetno veliki potencijal znanja i ideja, kako takav rad na terenu izvoditi. Nažalost pripreme za treću misiju bile su izuzetno kratke, tako da nismo mogli postići veće učešće privatnih vlasnika šuma na tim vježbama.

3 Aktivnosti treće misije

Plan za 3. misiju napravljen je na osnovu plana jačanja kapaciteta za 2009., koji je predložen u izvještaju prve i druge misije. Osnova aktivnosti bila je izvođenje radionica za savjetovanje u šumarstvu, kojim je bila dodata još analiza prpratnih aktivnosti iz druge

misije, prevod brošura za vlasnike šuma i izrada plana savjetodavnih aktivnosti za UŠ u 2010. godini.

3.1 Izvođenje radionica za savjetodavne usluge u šumarstvu

Na osnovu analiza iz druge misije, MK je predložio da se za vrijeme prpratnih aktiovnosti (u saradnji sa kor grupom) realizuje nekoliko radionica za savjetodavne usluge u šumarstvu. Poželjno je bilo da se takve radionice organizuje u svakoj područnoj jedinici UŠ. Na početku bi MK izvodio radionicu sam, a kasnije bi ih mogli realizovati treneri (kor grupa). Za treću misiju planirane su bile tri takve radionice.

Sastavni dio svake radionice bila je praktična vježba na terenu (koja se realizovala kao savjetodavna aktivnost), na koju su bili pozvani vlasnici šuma i drugi. Sadržaj praktičnih vježbi slijedio je savjetodavnim potrebama, definisanim u prethodnim misijama. Sve radionice imele su jednaku strukturu izvođenja.

Tabela 1: Struktura radionice za savjetodavanje u šumarstvu

Pripreme za radionicu	Priprema za radionicu i priprema terena za izvođenje pokazne vježbe.
Izdvođenje radionice	Uvod Šta su savjetodavne usluge? Vizualizacija Efikasna komunikacija Upravljanje konfliktima Analiza potreba i ciljeva Tipovi i načini pružanja savjetodavnih usluga Evaluacija savjetodavnih usluga

Priprema za izvođenje pokazne vježbe	Učesnici radionice su na terenu pripremili pojedine tačke pokazne vježbe, podijelili uloge i izradili materiale (plakati, crteži).
Izvođenje pokazne vježbe na terenu	
Analiza rada	
Propratne aktivnosti	Učesnici su se podijelili u grupe i u okviru pojedinih grupa pripremili na osnovu stečenog znanja po jednu savjetodavnu aktivnost (tečaj, prezentacija), koju će izvesti u 2010. godini i koja je automatski postala dio plana savjetovanja za 2010. godinu.

3.1.1 Radionica Kolašin, 18. i 19. novembar 2009

Pripreme za radionicu počele su već 17. 11. 2009 sa obilazkom prostorija za izvođenje radionice u hotelu Bianca, provjere terena za terensku vježbu (uz pomoć Bakić Miodraga) i posjetom kod direktora Ščekić Slobodana u šumskoj upravi Kolašin, koji je pružao veliku pomoć kod izvođenja aktivnosti. Na drugom sastanku sa Bakić Miodragom (UVŠ), nastala je ideja, da bi se u Kolašinu izgradio obrazovni centar za vlasnike šuma, koji bi sa strane udruženja služio kao savjetodavna ponuda.

Na radionici je bilo 6 trenera i 10 šumarskih inženjera i tehničara iz lokalnih jedinica Uprave za šume Kolašin i Mojkovac.

Tabela 2: Lista trenera Kolašin

Trener	Institucija
Pepić Kenan	Predstavnik UVŠ
Hajduković Marko	Predstavnik UVŠ
Demić Zehra	UŠ, Rožaje
Bakić Miodrag	Predstavnik UVŠ
Grlić Ismet	UŠ, Rožaje
Milutin Vukić	MPŠiV, Šumarska inspekcija

Cilj ove radionice bio je da treneri još jednom dobiju znanje, iskustva i materiale od MK, a šumarski tehničari da učestvuju na radionici savjetovanja, izrade pokaznu vježbu i pripreme se za izvođenje najmanje jedne savjetodavne aktivnosti u narednih pola godine.

Tabela 3: Lista šumarskih tehničara Kolašin

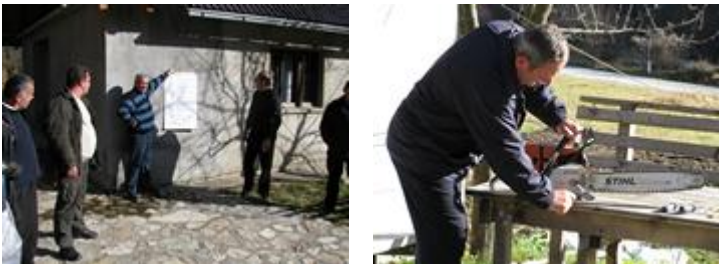
Učesnik	Institucija
Božović Vuk	UŠ Mojkovac
Bulatović Aleksandar	UŠ Kolašin
Ivanović Miloš	UŠ Kolašin
Joksimović Rajko	UŠ Mojkovac
Lalović Milanko	UŠ Kolašin
Lekić Radoje	UŠ Mojkovac
Novović Blažo	UŠ Kolašin
Pejović Ljudomir	UŠ Kolašin
Vlahović Božo	UŠ Mojkovac
Vukić Novica	UŠ Kolašin

Za praktički rad (pokazna vježba) na samoj radionici izabrana je bila demonstracija sa naslovom »Bjezbednost kod rada sa motornom testerom«. Na pokaznoj vježbi prikazane su bile sledeće tačke:

- Održavanje motorne testere
- Značaj upotrebe lične opreme za rad i uzroci nesreće na radu
- Način obaranja dabra sa praktičnim prikazom.

Praktički prikaz sa motornom testerom izvodio je Todorović Đuro.

Tabela 4: izvođenje terenske vježbe Kolašin

Sadržaj	Slika
Pozdrav, ciljevi vježbe, moderiranje	
Održavanje motorne testere	

Sadržaj

*ŽNAČAJ UPOTREBE
LIČNE OPREME ZA RAD
I UZROCI NESREĆE NA
RADU*

Slika

Način obaranja stabla –
teorija

3.1.2 Radionica Plav 23. i 24. novembar

Rad na radionici u Plavu počeo je već u nedelju, 22. novembra sa pripremom terena za pokaznu vježbu, koji je izvršio MK u saradnji sa Zoranom Paunovićem, šumarskog inženjera iz područne jedinice UŠ Plav. Isti dan bio je i sastanak sa direktorom područne jedinice UŠ Plav Husnijom Šabovićem gdje su bili izneseni ciljevi radionice i savjetovanja.

Radionicu djelimično izvodili su MK i treneri. Na radionici bilo je 3 trenera i 14 šumarskih inženjera i tehničara iz Šumske uprave Plav, Kolašin i Andrijevica.

Tabela 5: Lista trenera Plav

Trener	Institucija
Pepić Kenan	Predstavnik UVŠ
Demić Zehra	UŠ, Rožaje
Vukić Milutin	MPŠiV, Šumarska inspekcija

Tabela 6: Lista šumarskih tehničara Plav

Učesnik	Institucija
Šabović Husnija	Plav
Aksalić Nusret	Plav
Pupović Esmir	Plav
Cecunjanin Sečo	Plav
Paunović Zoran	Plav

Učesnik	Institucija
Ivanović Miloš	Kolašin
Lalić Igor	Andrijevica
Baković Esad	Plav
Lolić Ćazim	Plav
Šekularac Žarko	Andrijevica
Veljić Predrag	Andrijevica
Pupović Adem	Plav
Jasović Ganija	Plav
Muminović Sead	Plav

Za praktični rad izabrana tema je bila »Osnivanje nove šume«, koje je bila pripremljena i organizovana u blizini Plava. Na pokaznoj vježbi prikazane su bile sledeće tačke:

- Prirodno podmlađivanje
- Popunjavanje i šumski red
- Sadnja (teorija i praksa)

Tabela 7: izvođenje terenske vježbe Plav

Sadržaj	Slika
Pozdrav, ciljevi vježbe, moderiranje	
Prirodno pomlađivanje	
Šumski red i popunjavanje	

Sadržaj	Slika
Sadnja	

3.1.3 Radionica Podgorica 25. i 26. novembar

U planu izvedbe radionice u Podgorici planirano je bilo, da učestvuju pored učesnika šumara i treneri iz okoline Podgorice. Zbog različitih okolnosti samo jedan od predviđenih trenera bio je u stanju da neko vrijeme učestvuje u radionici (koji nije bio iz tog reona), prema tome izvođenje je bilo u cjelini u rukama MK. Na radionici je učestvovalo 8 zaposlenih iz UŠ, područnih jedinica Podgorica, Danilovgrad, Cetinje i Bar.

Tabela 8: Lista trenera Plav

Trener	Institucija
Bakić Miodrag	Predstavnik UVŠ

Tabela 9: Lista šumarskih tehničara Podgorica

Učesnik	Institucija
Dizdarević Hazbija	UŠ Podgorica
Draguš-Petrović Sanja	UŠ Podgorica
Zeković Božidar	UŠ Cetinje
Đaletić Radovan	UŠ Danilovgrad
Savićević Anka	UŠ Kotor
Šoškić Dragan	UŠ Bar
Dević Željko	UŠ Bar
Raković Vukić	UŠ Podgorica

Za praktični rad izabrana tema bila je »Šumski požari i potrebni radovi u šikarama«, koje je bila pripremljena i organizovana u blizini Podgorice u pravcu Cetinja. Na pokaznoj vježbi prikazane su bile sledeće tačke:

- Izbijanje požara,
- Mjere zaštite,
- Sanacija požarišta,
- Panjevske šume,
- Degradirane šume.

Tabela 10: izvođenje terenske vježbe Podgorica

Sadržaj	Slika	
Šumski požari – izbijanje i širenje		
VRSTE POŽARA, NAČINI I METODE GAŠENJA		
Sanacija požarišta		
Šikara		

3.1.4 Analiza izvođenja TOF

Prema planu rada u trećoj misiji predviđeno je bilo, da prvu radionicu izvodi MK, treneri prate, drugu bi izvodili zajedno MK i treneri, a treću treneri uz kontrolu MK. Nažalost na prvu radionicu došlo je samo 6 trenera, na drugu, koja se u stvari sprovodila, kako je bilo planirano (znači zajedno MK i treneri) učestvovala su tri trenera, a na zadnjoj samo jedan. Zadnju radionicu izvodio je MK sam.

Rad i zalaganje učesnika bilo je izuzetno i potvrdilo se predviđanje MK, da ima među zaposlenim u UŠ na svim nivoima (od tehničara do inženjera) puno potencijala i mogućnosti za uspješan rad kod savjetovanja. Iako su bili učesnici suviše kasno informisani o radionicama, pažljivo su pratili rad na radionici, izvanredno su se pripremili za terensku vježbu i isto tako odlično izvodili terenski rad. Kao ispravna ponovo se potvrdila ideja o »malim koracima«¹ kao i da postoji puno potencijala među zaposlenima na UŠ. Bilo je nekih manjih nedodstatika teorijskih znanja iz oblasti gajenja šuma. Na osnovu toga MK predlaže, da najodgovorniji stručni kadar sa podrškom SNV u UŠ počne sa izvođenjem stručnih seminara za terenski kadar. Tu aktivnost planirali smo i u planu za 2010.

Nažalost nije se moglo objezbjediti učešće privatnih vlasnika šuma, koji bi pratili terensku vježbu i na taj način odmah dobili neka znanja.

Puno problema stvarala je i potražnja za adekvatnom opremom za terensku vježbu na prvoj radionici. Nigdje se nije mogla pronaći lična zaštitna oprema. Na tome treba više da se radi.

3.1.5 Priprema za štampanje brošura

Jedan od zadataka treće misije bio je i priprema za štampanje brošura, koje bi bile namijenjene privatnim vlasnicima šuma. Zavod za šume Slovenije je prethodno dao SNVu na uvid više brošura, koje obuhvataju različite teme

¹ Izveštaj prve i druge misije

(gajenje šuma, šumski požari, bezbjednost na radu...). Na sastanku sa trenerima u Kolašinu 18. 11. 2009. godine i na samom zaključku misije dogovoreno je sa sa SNV, da se prvo štampaju brošure o tehnikama sječe i bezbjednosti na radu u šumi. U skladu sa tim SNV je zatražio od Zavoda za šume Slovenije dozvolu da za potrebe crnogorskog šumarstva u prvom navratu štampa tri brošure. Zavod je dao zvaničnu saglasnost i prenio sva prava za štampu SNVu za period od pet godina i to za sljedeće brošure:

- »Sečnja – zasek in podžagovanje« (sječa – zasjek in podsjecanje),
- »Sečnja neobičajno raslih dreves« (obaranje stabala neobičnog rasta) i
- »Vzdrževanje žagalnih delov motorne žage« (održavanje radnih djelova motorne testere).

4 Plan rada za izvođenje savjetodavnih aktivnosti i izgradnju kapaciteta u Upravi za šume za 2010.

4.1 Plan aktivnosti za savjetovanje

Rad UŠ na području savjetovanja privatnim vlasnicima šuma po sadržaju odnosit će se na:

- njegu i zaštitu šuma i osnivanje novih šuma,
- bezbjednost na radu u šumi i tehniku rada,
- procedure na osnovu zakona,
- šumski požari,
- zakonodavstvo.

Prva četiri sadržaja nastali su na osnovu plana izvođenja propratnih vježbi učesnika radionica »Savjetodavne usluge u šumarstvu« TOF2, napravljenih za vrijeme druge i treće misije. Detaljni plan je prikazan u tabeli 10². Zakonodavstvo treba da se uradi poslije usvajanja novog zakona o šumama.

Tabela 11: Detaljni plan rada učesnika radionica TOF2

Grupa	Sadržaj	Vrsta vježbe	Gdje	Period
Faik Kurpejović Halil Nurković	Radovi u šumarstvu – sječa stabala	Demonstracija na terenu	Rožaje	11. 7. 2009
Milutin Vukić Milorad Golubović	Doznaka stabala	Demonstracija na terenu	Berane - Turjak	10. 7. 2009
Ismet Grlić Zehra Demić Mirza Mujević	Načini pošumljavanja	Demonstracija na terenu	Rožaje	30. 9. 2009
Faik Skenderović Kenan Pepić	Doznaka stabala	Demonstracija na terenu	Rožaje	30. 9. 2009
Rajko Raduović Srđan Pejović	Optimalni izlaz bukovih panjeva	Demonstracija na terenu	Podgorica	30. 9. 2009

² Obojeni dio tabele odnosi se na učesnike radionice TOF2 iz druge misije, koji nije bio urađen. Iz tog plana jedino su izbrisani radionica u Andrijevici (koja je ponovno planirana sa skoro istim učesnicima na radionici u Plav) i predavanje o nacionalnoj šumarkoj politici Crne Gore (održat će se zajedno sa novim zakonom o šumama).

Grupa	Sadržaj	Vrsta vježbe	Gdje	Period
Ivanović Miloš Novović Blažo	Bjezbjednost pri radu u šumi sa motornom testerom	Demonstracija na terenu	Kolašin	31. 5. 2010
Bulatović Aleksandar Pejović Ljubomir Vukić Novica	Doznaka, sječa i obrada, šumski red	Demonstracija na terenu	Kolašin	30. 6. 2010
Joksimović Rajko Vlaović Božo Božović Vuk	Požarište (priprema, sadnja)	Demonstracija na terenu	Mojkovac, Lepenac	30. 4. 2010
Muminović Sead Aksalić Nusred Jasavić Ganija Kukaj Hađa	Održavanje šumskih komunikacija	Demonstracija na terenu i radionica	Plav, Trokuz-Ribnjak	31. 5. 2010
Paunović Zoran Pupović Adem	Maksimalno izkorišćenje drvne mase (kvanitativno i kvalitativno)	Radionica	Plav, Visitor Čakor	30. 9. 2010
Žarko Šekularac Predrag Velić Lalić Igor Dubak Slobodan	Obaranje stabla i upotreba zaštitne opreme	Demonstracija na terenu	Andrijevisa	31. 8. 2010
Savićević Anka Zeković Božidar Đaletić Radovan	Šumski požari	Demonstracija na terenu	Opština Cetinje, Markovina	30. 9. 2010
Dizdarević Hazbija Dević Željko Dragaš-Petrović Sanja Šoškić Dragan Raković Vukić	Pošumljavanje i šumski red	Demonstracija na terenu	Radovče	31. 10. 2010

Za zakonodavstvo više se predviđaju medijske aktivnosti i predavanja, tako za vlasnike šuma kao za profesionalni kadar u šumarstvu. Planirano je, da se u svakoj područnoj jedinici uradi po jedno predavanje o novom zakonu o šumama, na koja će se pozvati zaposleni iz UŠ i članovi UPŠ. Za vrijeme usvajanja novog zakona trebalo bi uraditi jedan prilog na TV u vezi sa sadržajem novog zakona.

Pored priloga o novom zakonu planira se bar jedan prilog o stručnoj temi – pošumljavanje i prilog o novim načinima savjetovanja privatnim vlasnicima šuma. Svi prilozi uradit će se u saradnji sa nacionalnom televizijom u kontekstu emisije za poljoprivrednike. UŠ mora pronaći način, da sa svojim doprinosom postane redovan gost te emisije. O istim temama treba se pojavljivati i u novinama.

UŠ će zajedno sa SNV štampati tri brošure koje se odnose na tehniku sječa i bezbjednost pri radu u šumi kao i na održavanje motorne testere:

- Sječa – zasjek i podsjećanje (podrezivanje),
- Obaranje stabala neuobičajenog rasta i
- Održavanje radnih djelova motorne testere.

4.2 Plan aktivnosti na izgradnji savjetodavnih kapaciteta za šumarske stručnjake

Na području izgradnje savjetodavnih kapaciteta za šumarske stručnjake nastaviti će se rad na implementaciji već poznah sadržaja radionica:

- 1 »Metode učešća u šumatsrvu (TOF1)«, za koju bi trebalo 3 trenera;
- 3 »Savjetodavne usluge u šumarstvu (TOF2)«, kod kojih bi trebalo 4 trenera.

Radionice će izvoditi MK zajedno sa grupom trenera, koje smo obučili za vrijeme prve i druge misije, i to na područjima, gdje tih radionica još nije bilo.

Za zapošljene u UŠ pripremit ćemo već prije napomenuta predavanja, koje ćemo izvoditi poslije usvajanja novog zakona. Pored toga UŠ će početi sa izvođenjem seminara za zaposlene, čiji sadržaj će se odnositi na stručne teme: gajenje šuma i doznaka (sa stručno uzgojnog aspekta). Seminare će pripremiti kadar koji je najodgovorniji za stručno područje uz stručno usmjeravanje od strane SNV, a na seminare mogli bi se pozvati i dodatni eksperti (u zavisnosti od raspoloživih sredstava). Seminari će biti jedan u maju a drugi u oktobru ili novembru.

4.3 Finansijski plan savjetovanja i izgradnje savjetodavnih kapaciteta

Za izvođenje plana upotrijebit će se više informacionih kanala, koji su po strukturi prikazani u tabeli 11, iz koje se vidi i broj izvođača i finansijski okviri.

Tabela 11: Struktura plana savjetodavnih aktivnosti u 2010. za vlasnike šuma i izgradnju kapaciteta u UŠ

Informacioni kanal (način savjetovanja)	Broj	Sadržaj	Broj ljudi / izvođača	Troškovi (€)
Demonstracija (prikaz)	11	Tabela XX	22	4.000
Demonstracija i radionica	1	Tabela XX	2	500
Radionica	1	Tabela XX	2	500
Tečaj	2	Bezbjednost pri radu u šumi	3	3.000
Predavanje	14	Usvajanje novog zakona o šumi	14	1.500
Emisija na TV	3	Zakon o šumi Pošumljavanje Savjetovanje i UPVŠ	3	500
Novine	3	Zakon o šumama Pošumljavanje Savjetovanje i UPVŠ		
Štampa	3	Brošure		4.000
Radionica TOF1	1	učešće	3	1.000
Radionica TOF2	3	savjetovanje	4	4.500
Stručni seminar na UŠ	2	Uzgoj, doznaka	6	3.000
Material za izvođenje aktivnosti		Kompjuter Platno Projektor		3.000

Informacioni kanal (način savjetovanja)	Broj	Sadržaj	Broj ljudi / izvođača	Troškovi (€)
		Flip čart Potrošni materijal		
Ukupno			59	25.500

U plan rada uslovno smo stavili i dva tečaja za vlasnike šuma sa naslovom »Bezbijednost pri radu u šumi«. Uslovno zbog činjenice, da još nemamo kadrovskih i finansijskih resursa za izvođenje takvih tečaja.

Da bi postigli planirane aktivnosti, od izuzetnog su značaja sledeće činjenice:

- koordinaciono tijelo za savjetodavne aktivnosti treba da počne sa radom;
- u UŠ odmah treba uspostaviti/sistematizovati radno mjesto koordinatora i njegovog pomoćnika za privatne šume, koji bi obezbjeđivali rad na savjetovanju i rad na izgradnji kapaciteta;
- potrebno je omogućiti adekvatnu materialnu osnovu za trenere i za samo izvođenje radionica;
- za svaku aktivnost treba voditi statistiku i o tome periodično objavljivati u medijima.